

Pars prima de cōtractibus

35

Lebez solitus sum nec tacebo / confessos
mihi specialiter instituire ad quatuor obser-
vanda. Nam quo ad criminis pre ceteris de-
tector in eis os medacis et piuris detrac-
tionibus deditum. **D**anq; qz violentas et
rapaces. **T**actus deniq; libidinosos ma-
xime monstruosos. damnatosq; legibus
Primū obseruandū est ut summope si-
bi caueat. ne deinceps sint occasio ruiner
damnatoris aliorū. quoniā istud est p̄prū
demonis officiū. **B**ene iussum est. **S**i nō
caste. tamē caute. hoc est secrete et solitarie
sine lesione vel scādalo cuiuscūq;
Scđz est. vt seductos olim ab eis/ aut suos ī ma-
lum cōplices/ studeant quātū discrete po-
tuerint ad emendatiōem reducere. immo
zalios p̄ eis. quatin⁹ et ipsi qui p̄l⁹ demo-
nū. nūc p̄ hoc angelorū fungātur officijs
Tertiū est ut si peccauerint de cetero (p-
vt est humana fragilitas) semp tamē ad-
hibeāt tempore et loco ipm p̄fessionis an-
tidotū. quā nibil esse valitū obtestor ite-
rum et iterū. si nō fuerit integra et sufficien-
ter explicās atq; dinumerās cognita cōfi-
tentis peccata. cum circūstantijs maxime
eis q̄ peccati spēm mutar.
Quartū est.
Indico nempe singulis nō obligatorie
sed exhortatore sepius. vt teneat facilem
quādā obseruationēz pro omni tempore et
vite sue. tam pro rememoratiōne et quādā
satissimā peccatorū integrē simul con-
fessorū. qz pro cautela aliqua futurorum.
Vt or vero p̄mūnter hoc modo. vt dicat
singulis dieb; bis pater noster et ave. **D**a-
ria semel de manē et semel de sero. cū toti-
dem p̄strationib; ad terrā. si et vbi cōmo-
de fieri potuerit. **R**aro autē muto in hoc
pro magnitudine et varietate criminū di-
uersitatē hmōi obseruationū. quoniā vix
istud fieret et in alijs penitentib; secretio-
ribus p̄t scrupulosius varieras talis tra-
di. **O**si in hoc innocētes cū nocētib; ex-
quem / nō conquerātur innocētes. qz nō
min⁹ obligari sunt qui ne similes eēnt no-
centib; ipse prohibuit manutenuitq;
Danc vero quadruplicē institutoez pro
piulis / metro lūdes cōprehēdi. vt eas al-
tiori mēte reponat. **N**ō opere aut verbis.
alios corrupseris vñq; **S**it satis ipsa tibi
p̄ditio propria. **S**i qz pdideris monitis
actis venefandis. Discrete ad rectū mor-
tuocare stude. Non pudor obſistat tua
qui cōfessio plene. **C**rimina scita notet.

vel nocet illa tibi **T**u de cōfessis grat⁹. tu
ne recidiues. **S**igno aliquo facili/ iugiter
esto memor. **A**d extremū vñq; quo pui-
li diligitis infantia. **U**t quid diligis va-
nitatem et queritis mendaciū. **V**enite fi-
denter. nulle viarum insidie. nullus latet
anguis in herba. **C**ōmunicabim⁹ mutuo
bona spūalia/ quia tpalia vestra nulla re
quiro. **E**go vobis doctrinā. vos mibi ora-
tionē impendetis. immo orabim⁹ p̄nui-
cem vt saluemur. **S**ic angelos nostros vi-
cissim letificabimus/ in quorū solennita-
tē hec scribo. **S**ic forte. nec iā forte. s; cer-
ta spe misericordiā inueniem⁹ apud p̄z
nostrū. dum obediem⁹ voci sue in accessu
nostro ad eū. ego puocando/ vos exequē-
do. **N**ec deerūt p̄ij/ grātie et deuotōis am-
plexus/ in p̄nti miseria cōsolatoriū/ post-
modū glorie cōsummate ppetua vñitas
subsequet. **A**d quā nos omes/ qui spiritu
parvuli esse debemus/ inuitat ipse Jesus
spirituali collocutōe et aflatū iugiter in
spirās et dicēs. Sinite puiulos reire ad me.

Incipit opusculū

eiudem. de cōtractibus ad instantiā prio-
ris et uētus dom⁹ carthusie in labaudia
Anno dñi. Dcccxx. Dele Januarij.

Incepit probemū
Qui volunt diuites fieri inci-
dūt in laqueū et tentatiōem
diaboli/ et desideria multa et
inutilia et nociva. q̄ mergūt
hoies in interitu et p̄ditōem
Radix enim omnīū malorū est cupiditas
quā quidā appetentes/ errauerunt a fide.
et inferuerūt se multis doloribus. **T**u ve-
ro o homo dei hec fugē. **D**ecest aposto-
lica ammonitiō cōformis sententie chri-
sti. Non potestis deo seruire et māmone.
Sed ve filijs Adam post peccatum.
quos oportet trāsire per viā contractū
ciuilium. vbi meū et tuū perstrepunt et
altercantur. **U**bi dolos fraudes laqueos
deceptionis spergit et abscondit inimic⁹
dum iniqua rebus p̄cias suadet imponi
dum nō satis attendūt homies quod ait.
Guido carthusieni. Rationalis creature/
vera perfectio est. vnamquāq; rem tanti
habere quanti habēda est. sicut pluris est
aia qz esca. fides et equitas qz pecunia.
Quo fit ut spūales etiā dei homines/ vñc
euadūt pericula. licet nolint diuites fieri

De contractibus

licet dicant ex sententia habentes alimēta
et quibus tegamur his contēti sim? Incū-
bit siquidē eis vel p se vel p suos ambu-
lare viā que dura est et anfractuosa cōtra-
ctuum plena laqueis et funib⁹ circūplerat
peccator⁹. Tales igit⁹ qd agent qualit⁹
obedier aplo iubeti. Tū vero o bō dei hec
fuge? Hūquid debuerāt prout alibi loq̄
extra mūdū esse. nedū animo sed corpe
qui nec fodere valent et mendicare erube-
scunt et de altario vivere habēt. Atuero
prouidit idem apl's dum priorib⁹ verbis
cōtinuo subiicit. Vēctare autē iusticiā.
Hec est enī que cōmutatōnem oēm equo
precio mēsurat numerat et ponderat. Ju-
sticiā vero docet ipsa sapiētia. p quā se te-
ste legū cōditors iusta decernūt. Hinc il-
la sapientissima salomonis oratio. Mit-
tes sapiētia de celis sanctis tuis. ut mecum
sic et mecum laboret. Sit et ipsa nobiscum
volentib⁹ inqrere q sit via regia cōtractu-
um ciuilium ad evitandas offendiculōz te-
diculas. Cōmovit hoc attētare petitio
quorundā hominū dei casum offerēs p/
pletū apō eos quos exaudire caritas ius-
sit et inclinavit sapiētia pollicens. q eluci-
dant me inq̄ vitam eternā habebunt.
Erūt autē petitiones due. Prima resolute
materiā cōtractuum ad termios iuris diui-
ni et naturalis. sub quintuplici quaterna
rio considerationū. Altera sub totidē p/
positionib⁹/particularē casum q petitus
est attinger et absolvet.
C Explicit probemū. Incipit tractat⁹.

Sequitur prima pars principalis. Incipit p̄m⁹ q̄ternari⁹ Consideratio prima

Qontractū boītate aut ma-
liciā/doctrinalr inuestigare
volentibus/necessit̄ est in pri-
mis cognoscere qd noīs. et
qd rei. qd sc̄ sit cōtractus. et
de cōtractū spēb⁹. Tradit hoc arresto/
tiles esse primū et p̄riū in om̄i disciplina
sive sciētia. qm̄ ignorātes termios/de fa-
cili palogisant. Poteſt at cōtractus. ira
breuiter describi. Contrat⁹ est cōmutatio
ciuilis legitima. Cōmutatio ponit p ge-
nere. Ciuilis addit ad dñnam mutationū
naturaliū. q̄s cōsiderat p̄hia natural. con-
tractus enī spectat ad ethicā sive moralē

phiam. Subiūgī legitima. i. legi cōfor-
mis/ad dñam cōtractū illicoꝝ vel ille-
gitimoꝝ. Inuēta est autē cōmutatio ci-
uilis post p̄tm. qm̄ status innocētiae ha-
buerit oīa cōia. Rursus cōmutatōnū
ciuilium. multiplices sunt spēs. Una est vē-
ditio. altera est emptio h̄ntes se correlatiō
ad inuicē. venditio in agēte et emptio i re-
cipiēte. Locatio et cōductio. silem h̄ntes
correlatiōnī. Mutatio actiue et passiue.
silt se h̄ntes correlatiōne. Ratio liberal et
receptio gratuita. Pot̄ itez et cōdi cōmu-
tatio ciuilis. ad matrimoniale cōiunctio
nē maris et femine. de q̄ nihil ad p̄s. Cōstat i ḡf p̄ cōtract⁹ est spēs iusticie. ne
dū prout est general virtus. sed spēalis. et
spēali⁹ illi⁹ que dicū iusticia cōmutatiua.
Propterea si debeat plena resolutio fieri
necessit̄ est puenire ad diffinitorē iusticie.
p differētias in medias. Un̄ q̄ cōmuta-
tio ciuilis nō h̄z fieri nisi p translatiōem
dñi vel ius vel virtus q̄s. consequēs est vt
sciat qd sit dñiū. et qd dñs et quot sunt spe-
cies dñiū. Un̄ dñiū p̄tās est p̄pinq̄ assumē-
di res alias vel vt alias. in sui facultatē vel
vsum licitū fīm iuravel leges/rationabili-
ter institutas.

Consideratio II

Qontract⁹ ex q̄ est cōmutatio ci-
uilis legitima. et legitimū dī qd ē
cōforme legi. necessit̄ ē agnosce-
re qd sit lex. q̄les insup et q̄ sint
ei⁹ spēs. fundat vt p̄cedēs. Legū nēpe alia
est pure diuina. alia est pure natural. alia
canonica. alia pure positiva alia ciuil' pu-
re et ipa positiva. Sunt et alie mixte ex aliq
b⁹ p̄dictis legib⁹. Ignorat⁹ itaq̄ vel nō
cōsiderat⁹ h̄mōi diuisiōib⁹ et dīib⁹. nō p̄t
h̄i certa et pfecta resolutio. notificās diffi-
nitōeꝝ h̄c. Quid p̄terea dicat meū. qd tu
um. negq̄ p̄ se qns q̄s h̄ctus sit licit vel il-
licit. licit vel illicit inq̄ de se vel suo ge-
nere. aut ex sol' accidētib⁹ circūstātib⁹. q̄
nō cadūt sub arte. H̄z qm̄ alibi tradita ē
sub compendio ista resolutio/illam ad p̄-
sens non repetimus.

Consideratio III.

Qontractū diuisiō/species et
sufficientia/sic haberi p̄nt. et ex-
pedit agnoscer. Aut enim per
h̄ctū trāffert dñiū. aut sol⁹ v̄sus